

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Găvoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Cornăreva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra-Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul sds.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Tărnăveana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad), Zărăndeana, Zlăgnea, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Modificări în proiectul Centralei institutelor financiare.

În 3 l. crt. s'au început în dieta din Budapesta desbaterile asupra proiectului guvernului cu privire la înființarea unei centrale a institutelor financiare, proiect cu care ne-am ocupat și noi mai de multe ori în coloanele acestei reviste. Credința noastră și a tuturor celorce au urmărit mai deaproape această chestiune eră, că proiectul va trece prin corpurile legiuitoare fără schimbări esențiale. Ministrul de finanțe — cel puțin așa se susține — declarase, că sau trece neschimbat proiectul sau cade cu el împreună. Ei, dar lucrurile nu se pot prevedea nici când cu siguranță matematică și în deosebi nu se pot prevedea cu împrejurările grele din zilele noastre. Așa și cu proiectul centralei institutelor financiare. Amenințările opoziției parlamentare din dieta dela Budapesta, au determinat guvernul să se învoiască la schimbări neașteptate în proiectul numit, schimbări pe cari în parte le-au cerut și alții, cu deosebire cercurile financiare, dar fără rezultat. Cu aceste schimbări voim să ne ocupăm în rândurile de față.

Se știe, că cele mai mari nedumeriri în proiectul Centralei institutelor financiare au fost provocate de dispozițiunile, cari prevedeau controlul obligator pentru băncile, ce s'ar fi atașat noiei instituțiuni. Nedumeririle acestea erau cu atât mai mari, cu cât acest control nu se intenționa a se extinde asupra

tuturor băncilor, fără deosebire, ci numai asupra celor cu capitaluri sub 20 de milioane, adică asupra băncilor din provincie și nu și asupra celor mari din capitală. Contra acestor intențiuni s'au ridicat aproape toate cercurile de specialitate din țară — dar fără efect. Reuniunea băncilor noastre, «Solidaritatea» încă a combătut aceste intențiuni. În primul său memoriu, adresat ministrului de finanțe încă în primăvara anului trecut, a cerut, ca centrala proiectată să se mărginească exclusiv la afaceri de bancă, și chestiunea controlului obligator să lase să se realizeze prin instituțiuni autonome și speciale, pornite din inițiativa privată, așa precum s'a făcut aceasta la băncile noastre românești. Adresa reuniunii noastre însă în acest punct nu a fost considerată. Comisiunile speciale, cari au prelucrat proiectul au rămas pe lângă ideea de a realiza controlul obligator în cadrele centralei proiectate. În fața acestei hotărâri, «Solidaritatea» care fusese învitată a-și da părerea și asupra proiectelor prelucrate prin comisii, văzând că orice încercări de a impune punctul său de vedere sunt zadarnice, a cerut — prin o nouă adresă — ca, dacă se decretează controlul obligator, acela să fie general, să se extindă asupra tuturor băncilor, fără deosebire, iar dacă aceasta — din anumite motive nu s'ar putea — atunci să se impună numai institutelor, cari au credit dela centrală. Ori, punctul acesta de vedere din urmă, a biruit. Ceeace nu au putut obține cercurile de specialitate, a obținut opoziția parlamentară. Guvernul s'a învoit ca controlul obligator să se impună numai contra acelor institute, cari

vor avea credit dela Centrala înființândă. Aceasta este schimbarea cea mai însemnată ce s'a făcut în proiectul de lege, ce se desbete în dieta țării, o schimbare care modifică esențial și situația noastră față de noua centrală. S'au mai făcut și alte schimbări, despre cari încă vom vorbi mai jos. Deocamdată lăsăm să urmeze textul dela adresa a doua a «Solidarității» înaintată în Noemvrie a. tr. ministrului de finanțe:

Excelența Voastră Dle Ministru!

Cu permisiunea Excelenței Voastre ni-am luat voie a prezenta cu datul de 31 Martie a. c. un memoriu, în care ni-am expus mai pe larg părerile noastre cu privire la proiectul original al Centralei institutelor financiare.

În acel memoriu al nostru, am aprobat fără rezerve scopurile financiare ale proiectului, dar am dat expresiune convingerii noastre sincere, că *controlul obligator poate fi rezolvit cu succes numai prin instituțiuni speciale, absolut independente*, așa precum a făcut aceasta de ani de zile reuniunea băncilor noastre și însoțirea de reviziuni a băncilor săsești.

Dar din cel mai nou proiect de statute, trimis nouă spre opiniare, vedem că cu privire la controlul obligator nu s'a făcut nici o schimbare esențială și comisiunea încredințată cu pregătirea acestui proiect de statute, de sigur din motive ponderoase, a rămas pe lângă punctul de vedere original, adică, pe lângă planul de a realiza controlul obligator în cadrele înființatei centrale a institutelor financiare.

Între astfel de împrejurări, reuniunea noastră, care încă înainte cu 17 ani a recunoscut importanța și nevoia controlului obligator, pe care îl și practică cu succes de aproape două decenii la băncile ce-i aparțin, în definitiv nu are motiv a se exclude nici dela controlul proiectat de Centrala institutelor financiare, control dela care sperează numai bine și folos. Sperează aceasta cu deosebire dacă controlul obligator va fi general, adică se va decretă și extinde asupra tuturor băncilor fără deosebire și astfel nu va rămâne să se aplice, așa cum este proiectat, numai asupra institutelor cu capitaluri proprii mai mici ca 20 milioane de coroane.

Sunt o mulțime de motive, cari cer ca controlul obligator să fie general. De astădată vom aminti numai două dintre ele. Unul este faptul, că capitalurile proprii ale unui institut nu pot fi nici decum criterii sigure pentru a stabili îndreptățirea controlului obligator. Al doilea este împrejurarea, că, după ce controlul obligator ar fi chemat să servească importante interese economice și sociale, nu este absolut de fel justificat ca să fie scutite de un asemenea control tocmai băncile mari, acelea în jurul cărora se grupează cele mai ponderoase interese de acest fel.

Din aceste motive și altele, bine cunoscute în cercurile de specialitate, părerea noastră este, că con-

trolul proiectat e just numai dacă este de caracter general, extinzându-se asupra tuturor institutelor din patrie, fără excepții. Dacă însă aceasta, din diferite motive, nu s'ar putea realiza, Vă rugăm Excelență, a interveni ca *controlul să fie decretat în mod obligator numai pentru instituttele, cari vor lua credit dela Centrala, ce se va înființa.*

Ce privește celelalte părți ale proiectului de statute, suntem de părere ca §-ul 16 să se modifice în sensul, ca membrii, adică băncile ce s'ar decide a se atașa Centralei să poată ieși din legătura acesteia și în primii 10 ani de afaceri exclusiv, conform dispozițiilor legii comerciale, fără nici o altă restricțiune. Special să nu se facă aceasta pendentă de învoirea prealabilă a direcțiunii Centralei. Mai departe suntem de părere — pentru cazul că dispozițiunile relativ la controlul obligator rămân conform proiectului actual — §. 7 să se modifice astfel încât orice institut, care în cursul timpului ar ajunge la capitaluri proprii de peste 20 mil. cor. — să fie scutit necondiționat de controlul obligator, așa după cum se prevede aceasta în proiectul original.

Recomandând opiniunile noastre unei apretieri juste, semnăm...

Modificându-se în mod atât de esențial dispozițiunile privitoare la controlul obligator și rămânând ca acest control să se aplice numai față de instituttele, ce vor lua credit dela noua instituțiune, natural, că și punctul de vedere al «Solidarității» față de viitoarea Centrală se schimbă. Preocuparea principală a noastră — față de proiectele de până acum — a fost, să căutăm cu orice preț a ne menține organizația proprie, în cadrele și cu ajutorul însoțirii băncilor române. Memoriile adresate guvernului și poziția luată de reprezentanții noștri la consfăturile și anchetele urmate în jurul Centralei, sunt dovada stăruințelor depuse în acest scop. Tot ca o dovadă a acestor preocupări ale noastre se va înscrie și faptul, că am cerut, pentru cazul când băncile noastre s'ar atașa Centralei înființând, ca «Solidaritatea» să fie încredințată cu controlul membrilor ei și ca revizorii noștri să fie recunoscuți și aplicați și la noua instituțiune. Or, aceasta s'a și fost ajuns, întrucât în proiectul de statute se luaseră dispozițiuni corăspunzătoare în acest înțeles. Că, acum, în urma limitării controlului obligator, se vor mai menține sau nu aceste dispozițiuni, nu putem ști. În orice caz ele nu mai prezintă pentru noi importanța ce ar fi avut-o, dacă Centrala se realiză în forma proiectată de guvern.

Pe lângă modificarea amintită în cele precedente, Guvernul a mai admis — în urma acordului făcut cu opoziția parlamentară — și alte modificări esențiale. Astfel a admis, ca

Centrala să se înființeze numai pe o durată limitată de cinci ani. Modificarea aceasta stă în strânsă legătură cu motivele, cari s'au invocat, ca scop a înființării. S'a zis anume, că noua instituție e necesară pentru a veni în ajutor băncilor, atunci când va urmă lichidarea stărilor economice și financiare excepționale, provocate de războiu și când, desigur, multe institute vor avea de luptat cu mari greutăți. Iar pentru a evita eventualele sucumbări, Centrala să le vină în ajutor cu creditul și sfatul său. Pentru acest scop și pentru această chemare s'a crezut suficient timpul de cinci ani. — O altă modificare constă în faptul, că statutele Centralei se vor trece în lege, pentru a nu mai putea fi modificate ulterior prin adunarea generală a acționarilor. Și în fine s'a enunțat incompatibilitatea oamenilor politici (deputați etc.) cu funcțiunile de administrare, control și conducere ale viitoarei instituțiuni financiare,

În felul acesta, Centrala institutelor financiare nu va mai fi aceea, ce ar fi fost să fie.

Chestiunea colonizărilor.

În parlamentul din Budapesta s'a adus incidental pe tapet, în zilele trecute, și chestiunea colonizărilor. Din acest prilej ținem, că e bine să ne ocupăm și noi cu această chestiune.

Din timpuri străvechi colonizările au avut un rol însemnat în viața popoarelor. Societăți de locuitori, strămutați din țara lor într-o altă țară străină și îndepărtată, mai ales dincolo de mare, au luat în genere numele de colonii. Cauzele acestor strămutări sunt foarte diferite, anume: *suprapopulațiunea* ca în statele moderne și în unele cetăți antice, *disensiuni interne*, ca în unele cetăți și state din trecut, apoi *dorința de câștig*, scopul politic de a *ține în ascultare popoare mari și număroase* ca la Romani etc. Sunt apoi colonizări făcute în scop *comercial, agricol* sau *militar*, cum și acelea formate *prin expatriare*.

În patria noastră s'au făcut, la diferite epoce colonizări însemnate, așa colonizarea Daciei cu Romani după învingerea Dacilor, colonizarea unor părți din Ardeal cu seminții germane, colonizarea altor regiuni, ca cele banatice, de asemenea cu Germani etc.

Dela introducerea constituțiunii actuale în patrie și mai ales în deceniile din urmă s'au făcut de asemenea diferite experimentări cu colonizarea Ciangailor etc., care a adus și multe desiluzii.

Pe urmă s'a adus și art. de lege V. din 1894, în care s'au luat diapoziții, că îndeosebi în acelea locuri, unde marile proprietăți de pământ cuprind teritorii mai extinse și unde, din această cauză, micul agricultor neputând ajunge la imobiliile, emigrarea a început a lua proporții înspăimântătoare, — acest dezastru să se poată împiedeca prin colonizări exe-

cutate cu plan, sau cel puțin să se împuțineze. Colonizarea, în înțelesul acestei legi, o poate face sau Statul, sau singuraticile comune, sau privații, înființând comune nouă sau pe cele existente mărindu-le prin colonizări astfel, ca economii de pământ și familiile acestora să fie provăzuți în acelea locuri cu proprietate de pământ și prin aceasta să se statornicească rămânerea lor acolo, cum și progresul vieții lor economice.

Între colonizări cele mai importante sunt acelea, pe cari le face Statul și în acest scop și ministrul de agricultură poate cumpără proprietăți mai mari.

Celor colonizați li se fac cele mai favorabile înlesniri cu privire la replătirea capitalului pentru zidirea caselor și edificiilor economice și cu privire la convertirea valorii pământului cu care au fost provăzuți. Comunele de nou înființate prin colonizare trebuie să stea din cel puțin 150 familii; acelora însă, cari se întregesc, trebuie să li se adauge cel puțin câte 10 familii de fiecare comună cu câte 10 jugăre de pământ cel puțin pe seama fiecărei familie. Colonizatorul dă singuraticilor economi câte un intravilan de cel puțin 400 stânjini □ și câte un extravilan de cel puțin 10 jugăre și cel mult 80 jugăre. Afară de acestea colonizatorul e obligat a mai da gratuit pentru edificiile publice (biserica, locuința învățătorului, casa comunală etc.) și pentru înființarea stradelor un complex de 5% al coloniei.

Dacă privații sau comunele voesc să înființeze colonii, în acest caz un comitet, sub prezidenția vice-comitelui, examinează mai întâiu locul respectiv; iar îngăduirea o dă ministerul de agricultură.

În temeiul acestei legi Statul a pornit o acțiune de colonizare sistematică înainte cu 20 de ani și tot în temeiul acestei legi voiesc și Sașii să inițieze acțiunea de colonizare, despre care am tratat în numărul precedent al revistei noastre.

Noi vom da aici mai întâiu câteva date asupra colonizărilor făcute de Stat în cursul ultimelor decenii. Datele le împrumutăm din cel mai recent raport al Ministerului nostru de agricultură pe anul 1913, apărut în anul 1915.

După acest raport, rezerva de bani a fondului de colonizare regnicolar la sfârșitul anului 1913 a fost de K 729,209.19, din care K 724,884.19 au fost elocuate spre fructificare, iar saldul a fost de K 4,325. Din suma de K 5,044,619 dată în împrumut din rezerva de cassă a ministerului de finanțe până la sfârșitul anului 1913 mai este de a se achită suma de K 2.054,000.

Teritoriul proprietății fonciare a fondului de colonizare, care la sfârșitul anului 1912 a fost de 40,573 jug. catastrale și 506 stânjini □ s'a ridicat la 42,953 jug. cat. și 841 stânjini □.

Cele 3,531 jug. cat. și 900 stânjini □ ce s'au cumpărat în anul 1913 au costat K 2.947,097.88.

Din pământul cumpărat s'a vândut în anul 1913 mai ales cercurilor economice din câteva comune

de pe Câmpia Ardealului și coloniștilor mai vechi din alte câteva comune de pe Câmpie în total 1,151 jugăre cat. și 565 stângini □ pentru suma de K 502,233.

Din pământul cumpărat în baza legii de colonizare, art. de lege V din 1894, care, cum am arătat mai sus, făcea la finea anului 1913: 42,953 jug. cat. și 841 stângini □, se vin pe părțile ungurene ale țării, adică pe acelea dincoace de Peatra-Craiului 9,819 jug. cat. și 615 stângini □, iar pe părțile dincolo de Peatra-Craiului, adică pe părțile ardeleni 33,134 jug. cat. și 226 stângi □.

În anul 1913 nu s'au înființat colonii nouă.

Numărul coloniilor înființate în înțelesul legii susnumite, din 1894, era la finea anului 1913 de 21, cari au să ocrotească 1,870 de familii de economi și 217 de muncitori coloniști. De fapt mai erau la 1913 în total numai 8 locuri pentru 8 familii de economi și 62 pentru tot atâtea familiilor de muncitori coloniști.

Pentru organizarea și conducerea trebuințelor culturale, bisericești și economice ale nouălor colonii Statul a cheltuit în anul 1913 suma de K. 338,833. Din această sumă coloniștii au fost favorizați cu 25—30% pentru procurarea taurilor și vierilor de prăsilă și era-ru a suportat și interesele prețului de cumpărare și premia de asigurare pentru vacile distribuite în anii precedenți.

Afară de acestea s'au distribuit coloniștilor 90,392 vițe altoite cu rădăcină, 12,280 altoi de pomi, apoi stropitoare de vii, îngrășăminte artificiale, cereale de semănță, cum și cantități însemnate de măzeriche și de semănță de trifoiu și luțernă.

În multe colonii s'au ținut în anul 1913 cursuri de industrie casnică și prelegeri economice pe cheltuiala Statului.

Pe lângă aceste se amintesc o mulțime de alte favoruri acordate diferitelor colonii, așa: zidirea de școli, grădini și aziluri pentru copii, locuințe pentru personalul didactic și pentru preoți, edificări și renovări de biserici, cumpărarea de clopote pentru biserici, facerea de fântâni pe seama pășunilor obștești, fântâni arteziene pentru comune, pavarea de strade și facerea de poduri.

S'au dat apoi ajutoare considerabile: pentru zidirea de locuințe pentru medici, pentru notarii cercuali și pentru însoțirile de valorizare din colonii, cum și pentru facerea drumurilor comunale, pentru spitale etc.

S'au mai distribuit coloniștilor sute de găini Orpington, găște de Emden, rațe de Peking ș. a.

Afară de aceste Statul a pregătit gratuit planuri pentru parcelări și comasări.

De importanță este și acțiunea *Uniunii regnicolare a institutelor fonciare ungare*, care în anul 1913 a cumpărat în 12 comitate 16,368 jug. cat. și 425 st. □ cu suma de K. 7.086,825·95, din care până la sfâr-

șitul anului 1913 a vândut la 246 cumpărători 6,680 jug. cat. și 405 st. □.

Dela înființarea sa numitul institut a cumpărat 29,319 jug. cat. cu suma K. 16.212,486; din acestea până la finea anului 1913 a vândut 19.944 jug. cat. și mai are nevândute 9,375 jug. cat.

Numitul institut a început, în fine, să se ocupe și de îmbunătățirea situației proprietarilor mijlocii ardeleni, parte cumpărând proprietățile încărcate de datorii ale acestora, asigurând vânzătorului arănda proprietății și dreptul de a o rescumpără în timp de 10 ani, parte acordându-le împrumuturi pe întabulare și legate cu opțiune sau fără opțiune.

Am expus toate aceste, pentru că știm cât de puțin cunoaște publicul nostru chestiunile de asemenea natură. Iar, pentru a discuta cu temeiul acestor chestiuni, nu ajunge numai a arăta în câteva cuvinte, ce a zis și ce a cerut cutare părinte al patriei, ci trebuie cunoscută, măcar în liniiamente generale, legea și acțiunea întreprinsă în scopul colonizărilor.

(Va urmă).

Etalonul oficial al băncilor de emisiune Europene la finele anului 1915.

La 31 Decembrie 1915 au fost în vigoare la băncile de emisiune europene următoarele etaloane oficiale:

Viena - Budapesta	5%
București	6%
Berlin	5%
London	5%
Paris	5%
Petrograd	6%
Amsterdam	4½%
Roma	5½%
Elveția	4½%
Madrid	4½%
Copenhaga	5%
Cristiania	5½%
Stockholm	5½%

La *Banca Austro-Ungară* etalonul oficial a arătat dela izbucnirea războiului și până la 31 Decembrie 1915 următoarele fluctuațiuni:

dela 27 Iulie 1914 — 1 August 1914 . . .	5%
„ 1 August 1914 — 3 August 1914 . . .	6%
„ 3 August 1914 — 21 August 1914 . . .	8%
„ 21 August 1914 — 30 Octomvrie 1914 . . .	6%
„ 30 Octomvrie 1914 — 12 Aprilie 1915 . . .	5½%
„ 12 Aprilie 1915 — în prezent . . .	5%

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 6 Ianuarie 1916.

Nici în săptămâna primă a noului an piața internațională de bani nu prezintă nici o schimbare mai de seamă față de trecutul apropiat. Discontul continuă a se menține la nivelul scăzut de mai înainte și a cota în Berlin $4\frac{1}{8}\%$, iar în London $5\frac{1}{4}\%$.

În piața internă de bani asemenea se menține abundența de numerar și lipsa de afaceri. Cambii vieneze de prima bonitate s'au discontat cu $2\frac{1}{2}\%$ — $2\frac{7}{8}\%$, cambii budapestane de aceeași categorie cu $3\frac{1}{4}\%$ și cambiile de portfoliu cu $3\frac{1}{2}\%$ — $3\frac{5}{8}\%$.

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. On. noastre institute de bani, cari ne vor trimite *bilanțuri spre publicare*, sunt rugate să binevoiască a ne indica *apriat*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în text maghiar sau numai în textul românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Întrucât se cere publicarea și a textului maghiar, rugăm a ni-se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și a altor publicații, menite a apărea ca insertiuni, rugăm a le expedii cu poșta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră *cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este Sâmbăta.*

O uniune economică a puterilor antantei. Ca un pendant a tendințelor de concentrare pe teren economic a țărilor puterilor centrale, este pe cale a se înființa și o uniune economică a puterilor antantei. În zilele de 6—9 Martie a. c. se vor întruni în Paris delegații parlamentelor puterilor antantei la o conferință, pentru a stabili principiile conducătoare a unei politici economice unitare, ce va avea să o urmeze cuadrupla înțelegere în viitor.

Conform programei se intenționează a se stabili, înainte de toate, dispoziții legislative uniforme, față de statele inimice, în ce privește, în deosebi, procedura de urmat la îndeplinirea convențiilor, la încasarea creanțelor și la secuestrarea bunurilor inimice. Se proiectează mai departe luarea de măsuri unitare, pentru a împiedeca inundarea singuraticelor piețe cu produse germane — în timpul de tranziție dela starea de războiu la pace. În program este luată și reducerea taxelor poștale, telegrafice și telefonice și fixarea unor

tarife minimale, pe seama aliaților. Conferința se va ocupa și cu favorurile, ce vor avea să-și acoarde reciproc statele antantei în ce privește tarifele de transport pe apă, ca și pe calea ferată. Mai departe este luată în program și chestiunea înființării unei organizații de clearing internațional (a unui birou internațional de compensațiuni). În fine, în interesul izolării comerțului mondial german, conferința intenționează a asigura statelor participante la conferință taxe de transport excepționale în circulația cu coloniile.

Rezerva de aur a băncilor de emisiune. Conform unor date statistice recente rezerva de aur a băncilor de emisiune europene a crescut din Iulie 1914 până la începutul anului curent cu 5300 milioane Marce, față de care sumă producțiunea aurului a fost numai de 2800 milioane Marce.

Sporul cel mai mare îl arată rezerva de aur a câtorva state neutrale. Astfel a crescut rezerva de aur în Olanda cu 416 mil., (de prezent 686 mil.); în Elveția cu 58 mil., (200 mil.); în Danemarca 35 mil. (120 mil.); în Spania 240 mil. (680 mil.); în Norvegia 21 mil. (76 mil.) și Svedia 10 mil. (127 mil.).

Dintre țările implicate în războiu s'a redus rezerva de aur a Belgiei cu 180 mil. la zero. Din contra rezerva de aur a Germaniei s'a sporit cu 1104 mil. și anume dela 1336 mil. la 2440 milioane.

Rezerva de aur a celor 3 puteri centrale a crescut, cu 1087 mil., dela 2403 mil. la 3480 mil., la care cifră monarhia noastră participă cu 1067 mil. resp. 1040 mil.

Rezerva de aur a antantei s'a sporit cu 1729 mil., la care sumă participă Anglia cu 795 mil., Franța cu 768 mil., Rusia cu 26 mil., și Italia cu 140 mil., Incluziv Belgia, băncile de emisiune ale antantei, au dispus de aur în valoare de 7614 mil., față de 10,163 mil. cât au de prezent. Față cu aceasta aurul puterilor centrale a crescut dela 2403 mil., la 3480 mil., Sporul este la antantă abia de 33% , iar la băncile de emisiune ale puterilor centrale de 46% .

Comisiune centrală pentru import în România. Consiliul de miniștri, în o ședință recentă a sa, a hotărât înființarea unei comisiuni centrale pentru import. Noua comisiune va avea să se ocupe cu toate chestiunile privitoare la consumul intern, și să studieze necesitățile comerțului și industriei indigene, precum și măsurile, cari să înlesnească importul și plățile către străinătate.

Rectificare. Rectificăm prin aceasta partea privitoare la direcțiunea institutului „Albina“, din Anuarul nostru pe 1916, într'acolo, că dl A. Mocsonyi nu face parte din corporațiunea amintită, renunțând la mandatul său, încă în vara anului trecut — dar după tipărirea coalei prime a anuarului.

Apel.

În preajma Anului-Nou ne permitem a face și de astădată un călduros apel către toți sprijinatorii culturii poporului român, să binevoiască a-și răscumpăra *felicitările de Anul-Nou* în folosul *Muzeului Asociațiunii*.

Mijloacele materiale, de care dispune *Muzeul*, sunt așa de restrânse, încât înzestrarea lui înaintază foarte încet. Și aceasta e o mare pierdere pentru noi, căci prețioasele obiecte de mare însemnatate etnografică și istorică, cari sunt o comoară a trecutului nostru și tot atâtea mărturii ale vieții noastre culturale, dispar, sau sunt adunate de străini. E timpul suprem să ne îngrijim, ca cel puțin o parte dintre aceste comori ale poporului nostru să le adăpostim în muzeul primei noastre instituțiuni culturale.

Dupăce în ședința sa dela 6 Noemvrie 1915 comitetul nostru central a hotărât, să înființeze și o *galerie de tablouri* ale bărbaților noștri mari și ale femeilor distinse prin virtuțile lor și prin binele făcut neamului lor, și dupăce vom avea să păstrăm și să cinstim și pe morții noștri în crâncenul răboiu actual, — sprijinul publicului nostru este cu atât mai indispensabil. Dacă contribuiriile pentru înzestrarea Muzeului ar fi mai mari această instituțiune ar lua un avânt, care ne-ar face cinste.

Facem, deci, apel călduros către toți cărturarii români, să econtribue cu sume cât mai mari pentru înzestrarea Muzeului nostru național.

Numele donatorilor se vor publica în ziare și în revista „Transilvania”.

Sibiiu, 20 Decemvrie 1915.

Andrei Bârseanu,
prezident.

Romul Simu,
secretar snplinitor

BIBLIOGRAFIE.

„Anuarul băncilor române“ pe anul 1916.

— Anul XVII. Redactor: Constantin Popp. —

(Sibiiu: Tipogr. arhidiecezană, 1915. Prețul K 4'30 incl. porto).

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune de 18 coale tipar.

În partea calendaristică, acest Anuar, conține ca și în anii trecuți număroase îndrumări și notițe de interes și folos pentru cercurile băncilor ca și pentru ori și cine:

Mărimea normală a bancnotelor. Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Austro-Ungare; Timbrele de documente în circulație; Chei pentru calcularea intereselor; Competințe de timbru, ce obvin mai adeseori în practica băncilor; Competința de timbru a regi-

strelor, Scala de timbre; Tarifa telegramelor și postală și Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși conține pe 15 coale (245 pag.) datele privitoare la 147 de institute de bani, societăți pe acții, dela «Solidaritatea» și «Banca generală de asigurare», dela 69 de însoțiri de credit și dela 13 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile înprotocolate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «Solidaritatea», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii 3 ani, termenul de prescripțiune a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății, Mai departe: numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul și contul profit și pierdere pe anul 1914, distribuirea profitului net și al cotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre «Solidaritatea», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1914.

După o tabelă a «Dividendei băncilor române pe 1914» urmează două sumare; unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul, alfabetic, cuprinsând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «Anuarului» pe anul 1916 legat în pânză este K 4'30, incluziv porto și se poate comandă la Administrația «Revistei Economice» în Sibiiu — Nagyszeben.

SUMAR.

Schimbare în proiectul Centralei institutelor financiare. — Chestiunea colonizărilor. — Etalonul oficial al băncilor de emisiune europene la finele anului 1915. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Rugare către băncile noastre, O uniune economică a puterilor antantei, Rezerva de aur a băncilor de emisiune, Comisiune centrală pentru import în România, Rectificare, Apel. — *Bibliografia*.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația «*Revistei Economice*», cu prețul de 1 coroană.

„MERCUR”, societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud.

CONVOCARE

Domnii acționari ai societății acționare de împrumut și păstrare «MERCUR» în Năsăud, prin aceasta se convoacă în sensul §-ului 18 din statute la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Năsăud *Duminecă în 13 Februarie 1916 st. n. la 10 ore a. m.* în localul societății

La ordinea zilei se pun următoarele

Obiecte:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea secretarului și a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
3. Raportul direcțiunii și darea absoluturului.
4. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.
5. Stabilirea bilanțului pro 1915, fixarea dividendei și împărțirea profitului curat.
6. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe un ciclu de 4 ani.
7. Închiderea adunării.

Năsăud, la 5 Ianuarie 1916.

Martian m. p., director.

Activa			Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.		Pasiva	
	K	f		K	f	
Cassa	74,878	95	Capital social	200,000	—	
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară și la alte bănci	2,583	81	Fond de rezervă	135,568	—	
Cambii	410,177	50	Fond special de rezervă	7,700	—	
Cambii cu acoperire hipotecară	206,118	—	Fond de binefaceri	2,250	—	
Împrumuturi hipotecare	246,497	—	Fond de pensiuine	35,000	—	180,518
Împrumut pe amanet (Lombard)	95,004	—	Depozite spre fructificare	—	—	869,358
Efecte publice	94,568	60	Împrumut pe efecte	—	—	400
Acții dela diverse bănci	13,947	58	Creditori	—	—	2,423
Casele societății	—	—	Interese anticipate	—	—	10,755
Mobiliar	1,400	—	Profit curat	—	—	15,492
amortizare	140	—				
	1,278,947	55				1,278,947
Debit			Contul Profit și Pierdere.		Credit	
	K	f		K	f	
Interese:			Interese:			
la depuneri	42,525	69	de escont	35,734	72	
la reescompt	10,800	73	dela cambii hipotecare	16,857	20	
la împrumuturi pe efecte	1,243	62	„ împrumuturi hipotecare	23,775	62	
la fond de penziuni	1,769	60	„ impr. pe efecte (Lombard)	10,331	26	86,698
	56,339	64	„ efecte publice	—	—	4,945
Spese:			de întârziere și provocări	—	—	5,445
Salare	20,783	06	Provizțiuni	—	—	3,872
Relut de cvartir	2,064	—	Venite dela casele societății	—	—	9,072
Chiria	800	—				
Porto	546	17				
Spese mărunte (încălzit, tip., etc.)	1,077	45				
	25,270	68				
Contribuțiune:						
a) directă	8,539	52				
b) după interese de depuneri	4,252	57				
	12,792	09				
Amortizare din mobilier	140	—				
Profit curat	15,492	58				
	110,034	99				110,034

Năsăud, la 31 Decemvrie 1915.

Martian m. p., președinte-director.

Tomuța m. p., cassar.

Ioan Mărginean m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Alexandru Haliță m. p., vice-preș.

Iosif Mihailașiu m. p.

Dr. Octavian Domide m. p.

Solomon Haliță m. p.

Ignățiu Seni m. p.

Alexandru Pălăgeșiu m. p.

George Cattul m. p.

Dumitru Tomuța m. p.

S'a censurat și aflat în deplină consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

Năsăud, la 5 Ianuarie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Teofil Tanco m. p., președinte.

Valeriu Vertic m. p.

Macedon Linul m. p.

Antoni Hangea m. p.

„CASSA DE PASTRARE“

societate pe acții în Sasca-montană, (Szászkabánya).

Active.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1915.		Pasive.	
		K	f		K f
Cassa		27,308	74	Capital social	394,510—
Bon în G.-Conto la Banca				Fond de rezervă	107,624·87
Austro-Ungară	3,087·57			Fond hârt. de valoare	880—
Bon la cassa depăstr. poșt.	984·01	4,071	58	Fond de pensie	5,331·73
Cambii de bancă	493,932·30			Depuneri	488,401·61
Cambii cu acop. ipot.	331,767—	825,699	30	Reescompt	92,858—
Imprumut hipotecar		202,256	—	Cont-Curent	50,000—
Casa institutului		35,000	—	Creditori	1,273·64
Efecte		48,725	—	Dividendă neridicată	798—
Mobiliar		5,000	—	Interese transitoare anticipate	16,100—
Realități de vânzare		35,000	—	Profit curat	27,630·01
Debitori		2,233	24		
Proteste		114	—		
		1,185,407	86		1,185,407·86

Debit.		Contul Profit și Perdere cu 31 Decemvrie 1915.		Credit	
		K	f		K f
Interese după depuneri	24,983·71			Interese de escont	37,262 11
Interesele fondului de pensie	300—			Interese de credite cambiale	21,196·92
Interese de reescompt	19,647 96			Interese hipotecare	15,137·42
Relut de cuartir	1,245—			Interese de efecte	1,430 —
Amortizări	2,961 48			Interese de întârziere	5,521·86
Salare	9,504 90			Provizțiuni	21,935·04
Spese curente	3,269·78			Venite dela realități	1,777·10
Competință de timbru	151 96			Diverse venite	880·12
Dare directă	12,947·41				
10% dare după interese					
de depuneri	2,498·36	15,445	77		
Profit curat		27,630	01		
		105,140	57		105,140·57

Szászkabánya, la 31 Decemvrie 1915.

Iustin Chirilă m. p., director.

Pentru cont.: Ioan Raduțescu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Al. Coca m. p. P. Corcan m. p. Stef. Jucu m. p. S. Vițan m. p. Ioan Lăpădat m. p.

INSPECȚIUNEA:

Subsemnata inspecțiune am examinat Contul Bilanț, și Contul Perderi și Profit, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță.

Szászkabánya, la 3 Ianuarie 1916.

Pavel Vițan m. p. Teodor Ilana m. p. Velca Sirbu m. p. Simion Luca m. p.